

„GŁOS NARODU“
wychodzi dwa razy w tygodniu, o godz. 9-tej rano i o godz. 6-tej wiecz. W niedziele i święta uroczyste raz na dzień rano.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie kor. 2, kwartalnie kor. 6; za jednorazowe odesłanie do domu dopłaca się 40 hal., za dwurazowe 60 hal.

Na prowincyi: miesięcznie kor. 2 hal. 70, kwartalnie kor. 8. W państwie niemieckiem: kwartalnie kor. 10; w innych państwach: kwartalnie kor. 12. Za dwurazową wysyłkę dziennie DOPLACA się 40 hal. **MIE SIĘ ZMIENIA.** Zmiana adresu: 40 hal.

GŁOS NARODU

Dziennik polityczny, założony w r. 1893 przez Józefa Rogożkę.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupré.

niepociągowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Ekspozyt redakcja nie swzwa
Adres Red.: Ul. św. Krzyża 1. 7. Adres tel. „Głos Narodu“ Kraków Telefon Nr. 17

Strona 10 Kol.

Opłata prenumerata za wydanie poranne wynosi miesięcznie w mieście i okolicy do domu 1 koronę.

Numer poranny 4 h., wieczorny 10 h. Listy pociągowe i przekazy na prenumeratę i inseraty, franso do Administracji „Głosu Narodu“. — Prenumeratę opłacać w miastach i agencji przyjmującej kasę pocztową w obrębie monarchji i w państwie niemieckiem. Reklamować

Nr. 11

Kraków, poniedziałek dn. 8 stycznia 1906 r.

Rok XIV.

Pod skrzydła autonomii.

Wiedeń, 7 stycznia.

(Mm.) Od paru dni, ściśle mówiąc, od piątku odbywają się w Wiedniu narady przywódców polskich, poświęcone reformie wyborczej. Prócz hr. Dzieduszyckiego, który mieszka stale w stolicy, zjechali do Wiednia: pan namiestnik, członkowie komisji parlamentarnej, oraz paru posłów polskich dokładnych znawców życia politycznego, społecznego i gospodarczego Galicji.

Na razie nie powzięto uchwały stanowej. Wynika to z listu, który hrabia Dzieduszycki wystosował do wychodzącej w Wiedniu „Polnische Korrespondenz“.

Najważniejszy ustęp tego listu brzmi:

„W obecnym stadium sprawy (reformy wyborczej *Przyp. korespondenta*) niema ani jednego członka Koła polskiego, który posiadałby upoważnienie w sprawie tak ważnej jak reforma wyborcza, do zaciągania imieniem Koła polskiego jakichkolwiek zobowiązań wobec rządu. Koło polskie dopiero wtedy będzie mogło przesłać rządowi oświadczenie decydujące, gdy po zwołaniu Rady Państwa przeprowadzi w Wiedniu obrady. Wszystkie inne rokowania poprzednie w Wiedniu mogą mieć tylko taki cel, ażeby przygotować materiał zupełny dla obrad i uchwały ostatecznej Koła polskiego.

„Koło polskie“ przecież, wotując uchwałę stanową, chyba z trudnością mogłoby odstąpić od tego stanowiska, które z góry oznaczyłem w mojej mowie, wygłoszonej w Izbie poselskiej. Usunięcie kurji ma znamiona kroku centralistycznego. Polacy są przekonani, że przeprowadzenie zapowiedzianej reformy wyborczej, równoznaczne ze zmianą konstytucji, byłoby dopuszczalnym zarówno w państwie, jak i we własnym ich kraju tylko pod warunkiem zupełnego uwzględnienia samodzielności krajów koronnych, a to przede wszystkim z pomocą ordynacji wyborczej, która odstępowalaby od zwykłego szablonu europejskiego, powtórze z pomocą udzielenia daleko idącej autonomii krajowej, prawodawczej i administracyjnej“.

Z tego listu wypływa jasno, że obecne rokowania mają znaczenie przygotowawcze. O powzięciu uchwał stanowych, a choćby nawet tymczasowych nie mogło być mowy podczas narad i układów, toczonych w tych dniach.

Następnie, z prawdziwym zadowoleniem należy podkreślić, iż przywódcy Koła polskiego rozwijają sztandar autonomii tak, jak zażądaliśmy od nich przed paru dniami. Samodzielność prawodawcza i administracyjna Galicji — oto droga, na którą Koło polskie powinno było wejść już od dawna. Lecz jeszcze przed sześciu, siedmiu miesiącami nie chciała większość Koła polskiego słyszeć o wywieszeniu tego hasła. Wolała hołdować polityce oportunistycznej, obliczonej na krótką metę, oportunistycznej krótkowzrocznej. Z przekąsem ironicznym nazywano idealistami albo dzieciakami politycznymi tych, którzy zapowiadali, że ów oportunizm fatalnie musi się skończyć, i zachęcali do postawienia szerszego narodowego programu.

Dzisiaj owa ucieczka pod skrzydła autonomii nie wywiera wrażenia postępu szeregowego; hr. Dzieduszycki jest tutaj wyjątkiem, o innych przywódcach Koła i o jego większości tego niestety nie można powiedzieć. Nie oni też, ale kraj cały musi sprawę autonomii wziąć w swe ręce!

Czy to prawda?

Wiedeń, 7 stycznia.

(Mm.) Dziennik „Lidowe Nowiny“ w Bernie utrzymuje, że ordynacja wyborcza jest już gotowa i przeznaczona dla Galicji 95 mandatów (o 17

więcej), dla Dolnej Austrii 52 (o 6 więcej), dla Czech 115 (o 5 więcej), dla Moraw 43, Styrii 28, Śląska 12, Górnej Austrii 20, Krainy 11, Tyrolu 20, Karyntji 10, Dalmacji 10, Bukowiny 9, Salzburga 6, Istrii 5, Tryestu 4, Gorycji 4, Voralbergu 4; razem 448 posłów.

W Czechach czesi mają dostać 69 mandatów, Niemcy 46; zaś na Morawach czesi 26 mandatów, niemcy 17, na Śląsku czesi 2, niemcy 8 mandatów, polacy 2 mandaty.

Nie przypuszczamy, aby te cyfry były prawdziwe. Rząd chyba się nie odważy ofiarować Czechom o 20 mandatów więcej, niż Galicji, która ma milion mieszkańców więcej, niżeli Czechy. Naród czeski, który ma 6 milionów głów, miałby 97 posłów; naród polski liczący w Austrii z górą 4 miliony, musiałby poprzestać na 45—50—60 posłach. Na Śląsku polacy, którzy tworzą z górą jedną trzecią ludności, miałby dwóch posłów; niemcy zaś, o kilkadziesiąt tysięcy mniejsi, otrzymaliby aż 8 posłów.

KORESPONDENCJE.

Warszawa, 4 stycznia.

Koniec strejku politycznego. Zamachy zbrodnicze na kolejach. Wybory do Izby Państwowej. Wzajemne zabezpieczenia rządowe. Zawieszanie pism. Echa morderstwa śp. Karola Piotrowskiego. Miasto właścicielom teatrów. Odezwa klubu rosyjskiego. Tajna drukarnia. Aresztowania anarchistów—komunistów. Bankructwa.

Tymczasowe rządy rewolucyjne ze swymi ministerjami wojny, drużynami bojowymi itp. przez zamordowanie członka Narodowego Związku Robotniczego i wybiście kilku szyb sklepowych, zakończyły swą działalność na zewnątrz w Warszawie i Łodzi. Zbrojna walka z caratem, zapowiedziana manifestami, skończyła się, jak na ten raz, — wydrukowaniem manifestów. Robotnicy fabryczni w Warszawie, Łodzi, Zgierzu częściowo w Pabjanicach przystąpili do pracy. Machina tymczasowych rządów rewolucyjnych nie działa jednak zbyt sprawnie: już od wczoraj socjaliści w przemówieniach i odezwach drukowanych ogłosili zakończenie strejku, a jednak dziś jeszcze w samym śródmieściu krążyli agitatorzy, którzy wdzierali się do wnętrza fabryk pomniejszych i warsztatów rzemieślniczych usiłując wywołać zamieszanie i przerwę w pracy. Na prowincji rozgardzają i bezład wśród rewolucjonistów panuje, w całej pełni. Socjaliści radomscy przestali słuchać władz centralnych i trudnią się wysadzaniem mostów kolejowych i grabieżą stacji. Oto mamy do zanotowania znów świeży, zbrodniczy zamach.

Pociąg pocztowo osobowy, który wyruszył nocą wczorajszej o godzinie 4 rano ze stacji Szydłowice kolei nadwiślańskiej, uległ katastrofie na dystansie między stacjami Szydłowice—Jastrząb, na 76 wiorście linii.

Wtem właśnie miejscu znajduje się most kolejowy, który został wysadzony w powietrze. Dotychczas trudno jest określić, czy wybuch nastąpił w chwili, gdy pociąg znalazł się już na moście, czy też na parę sekund przed nadejściem pociągu.

Siła wybuchu była bardzo znaczna: wszystkie wiązania, dyłowania, deski wyleciały w powietrze. Na przestrzeni kilkunastu łokci szyny zostały zupełnie zerwane.

W tę przepaść wpadł parowóz z brankardem, rozbijając się na drobiazgi. Następne dwa wagony II klasy zostały poważnie uszkodzone.

Pałac został zabity na miejscu. Maszynista i jego pomocnik odnieśli ciężkie rany. Poza

jest dużo pokaleczonych i potłuczonych, między innymi jeden z konduktorów, oficjalista, opalający wagony, szeregowiec rezerwy i inni.

W tym samym czasie na stację Jastrząb napadło około 30 ludzi, uzbrojonych w karabiny i rewolwery; napastnicy porozbijali szafy drewniane i kasę, z której zabrali około 500 rubli w gotówce i z górą 300 rubli w walorach. Zniszczone również tajne dokumenty mobilizacyjne i biurowe papiery stacyjne.

Ookolo godz. 5 nad ranem napastnicy opuścili stację.

Podczas rabunku pewna część napastników pilnowała dyżurnego pomocnika zawiadowcy i zwrotniczego. Cały gmach stacyjny i dom, w którym znajdują się mieszkania urzędników kolejowych, był otoczony i strzeżony przez kilkunastu dobrze uzbrojonych ludzi.

Pociągi nadzwyczajne z pomocą lekarską przybyły na miejsce wypadku z Radomia i Skarżyska o godz. 7 rano.

Na zasadzie rozesłanych zaproszeń dziś o godz. 10 zrana stawilo się do magistratu kilkadziesiąt obywateli m. Warszawy w celu omówienia organizacji wyborów do Izby państwowej w Warszawie. Zebranych prezydent miasta poprosił o zajęcie się zorganizowaniem przyzwoitych wyborczych i wskazanie odpowiednich lokali na każdy cyrkul do załatwiania czynności przedwyborczych, które mają być ukończone w d. 19 bm. Obywatele oświadczyli zupełną gotowość pracy dla tak ważnej sprawy, lecz pod warunkiem, iż prezydent jako organizator wyborów i gospodarz Warszawy zwróci się do władz wyższych z żądaniem zniesienia stanu wojennego, a więc przywrócenia gwarancji swobód i bezpieczeństwa. Zanim to nie nastąpi, nikt nie może zapewnić swego udziału w pracy, która może narazić jego samego i publiczność na niebezpieczeństwo. Prezydent general Bibikow oświadczył, iż w tej kwestyi odniesie się do władz wyższych z wnioskiem przychylnym i da odpowiedź we wtorek.

Wobec wrogiej postawy, zajętej w kwestyi zaprowadzenia języka polskiego do biurowości inst. bezp. rząd. przez p. Daniłowskiego, prezes tejże instytucji i wobec wydalenia przez niego urzędników Polaków, którzy tę sprawę podjęli, znaczna ilość osób, która przystąpiła do dobrowolnego ubezpieczenia, korzystając z nadanego im przez ustawę prawa, ubezpieczenia swe wycofała (dotychczas na sumę przeszło 50.000.000 rb.) podając odpowiednie deklaracje do zarządu ubezpieczeniowego. Otóż zarząd, jakoby troszcząc się o ubezpieczonych na ostatnim swym zgromadzeniu postanowił:

1) „Wszystkie oświadczenia pisane ręcznie i drukowane, zaopatrzone w nazwiska osób, nie znanych zarządowi, bez zlegalizowania tych podpisów przez władze, pozostawić bez skutku.

2) Nie uwzględniać też zupełnie podań zrehabilitowanych w formie suchawalej, nawet gdyby podpisy na tych oświadczeniach były poświadczane.“

Oczywiście jest to kiwnięcie palcem w bucie, bo ubezpieczonych taka decyzja do niczego nie obowiązuje.

Zawieszanie pism trwa w dalszym ciągu, mianowicie zawieszono: „Czytelnię dla wszystkich“ po dwudniowym wydaniu (rozesłano ją prenumeratorem „Gońca“, zawieszono poprzednio), „Gazetę Domową“ (wydawnictwo Kurjera porannego) i „Głos“ (redaktora osadzono w więzieniu).

Ohydny mord, popełniony na śp. Karolu Piotrowskim, został energicznie napiętnowany w wielu dziennikach warszawskich. Społeczeństwo polskie zmanifestowało swe oburzenie przeciw sprawcom mordu i sympatję dla zamordowa-

